

La política educativa del Consell, pel que fa a l'ensenyament en valencià, experimenta una preocupant paralització en el ritme de creixement als darrers anys. En alguns casos, com la ciutat d'Alacant, l'estancament és ben greu. No hi ha un impuls institucional global i sostingut a favor de l'ús de la llengua pròpia, la qual no rep la protecció que li reserven l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià

(LUEV). D'altra banda, el conjunt de centres privats del País Valencià ha bandejat la incorporació del Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV) i del Programa d'immersió Lingüística (PIL), els únics que, per les seues característiques, garanteixen una plena adquisició de la llengua pròpia. Disset anys després d'aprovar la LUEV, la deficient dotació als centres de personal docent degudament qualificat per part de la

Generalitat conculca el dret de les famílies a rebre l'ensenyament en valencià i provoca, sovint, el desprestigi d'aquesta modalitat educativa.

El sistema educatiu valencià, s'ha d'organitzar i regular a partir de les competències plenes en matèria educativa de la Generalitat. Això no obstant, té reconegudes ja en la pròpia LOGSE les finalitats educatives relatives al tractament de la llengua pròpia, el valencià [...]. Es tracta de veure quin esforç polític ha realitzat i realitza l'Administració per donar al valencià l'especial respecte i protecció que li atorga l'Estatut d'Autonomia, per tal d'assolir, si més no, la igualtat en matèria educativa definida a la LOGSE.

1. En els últims anys, l'increment de centres amb un programa d'ensenyament en valencià i d'alumnat es reflecteix en el quadre annex.

En Educació Infantil i Primària, l'increment de centres que apliquen un Programa d'Ensenyament en Valencià o d'immersió Lingüística es ralentitza cada any. Des del nostre punt de vista, no és perquè s'estiga a punt d'esgotar les possibilitats d'implantació. En els centres de secundària, l'increment ha estat major d'un any a l'altre, encara que el curs passat es va produir un fort descens del creixement, doncs la xifra de nous centres retornà a ritmes dels anys 95/96, una tendència que continua enguany amb 20 nous centres. En general, però, el creixement a Secundària respon a que s'ha de donar continuïtat a l'alumnat que finalitza l'Educació Primària i, per tant, no es tracta tant de noves línies, sinó de la continuació de les ja existents en primària [...].

A la fi, estudia en valencià el 19,38% de tot l'alumnat d'Infantil, Primària i Secundària. Estem molt lluny d'haver arribat a cap mena de sostre [...]. Amb tot, el pes de la normalització lingüística escolar recau sobre els centres públics [...].

En definitiva, és cert que les línies continuen augmentant, però també ho és que dels 650 centres d'Educació Infantil i Primària que imparteixen ensenyament en valencià només el 4% són centres privats-concertats. La conseqüència és que s'està creant la tendència a configurar una mena doble xarxa educativa, ensenyament públic en valencià i concertat-privat en castellà [...].

2. Disset anys després de l'aprovació de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV, 1983), encara arriba professorat sense titulació o sense competència lingüística en valencià a centres que tenen un programa d'ensenyament en valencià [...].

Pel que fa a Infantil i Primària, en les adjudicacions de llocs de treball al professorat sense destinació definitiva de juliol passat, totes les vacants es van assignar amb requisit lingüístic; però no es va fer així en el cas de més de 800 vacants de les especialitats de Primària (Educació Física, Idioma Estranger, Música) ni en els llocs de treball de l'ESO corresponents a centres amb un PIP o amb la combinació d'un PIP/PIL [...].

En el cas de professorat de Secundària, també s'han donat vacants que exigeixen coneixement del valencià a persones que no en saben [...].

Concentració de professorat interí davant la Conselleria d'Educació. /XELO GARCÍA

ment del valencià a persones que no en saben [...].

3. Una vegada que el professorat ha fet l'esforç d'aprendre valencià i de comprometre's amb un programa d'ensenyament, vindrà el problema de l'escassetat de recursos que pateixen els centres. La Conselleria no edita suficients materials de suport pel professorat que imparteix la seua matèria en valencià [...]. L'obligada homologació ha esdevingut, en els últims temps, un autèntic problema de censura prèvia, intolerable per a l'exercici lliure de la docència, però també un factor que contribueix al buit de producció i distribució de materials [...]. Des de 1992 fins 1999, l'assignació econòmica per unitat en concepte de suport a l'ensenyament en valencià ha baixat d'any en any, en termes relatius i absoluts, fins el punt d'haver perdut 70 punts (1) respecte l'IPC acumulat [...].

4. Pel que fa a la regulació dels centres, tampoc no existeix una línia d'intervenció progressiva, sinó més aviat s'han cristal·litzat els problemes dels inicis o s'ha fet una política contradictòria. En referència al punt 2, en 1997 es van catalogar com a bilingües tots els llocs de treball dels col·legis públics d'Infantil i Primària, amb ocasió de l'adscripció del professorat del cos de mestres als nous llocs de treball resultants de l'apli-

L'ensenyament en valencià als llindars del segle XXI

l'ESO perquè els instituts no disposen de professorat amb titulació ni amb competència, ja que no s'ha regulat fins ara. Així doncs, el que es fa en valencià depèn del fet fortuït que hi haja el professorat adient i amb voluntat, ja que en els concursos de trasllats cap vacant apareix catalogada amb un criteri lingüístic. Ja és greu que, ara mateix, no hi haja planificació en Batxillerat per tal de donar continuïtat a les línies de l'ESO [...].

5. Hi ha un nombre tan elevat d'exemples de l'assignatura de Valencià a les zones castellanoparlants (quan l'obligatorietat hauria de ser el mínim que permetria parlar de cooficialitat) que, de fet, no es pot dir que el valencià és llengua cooficial en tot el país [...]. Igualment, a les zones valencianoparlants, encara es permeten les al·legacions de les famílies per tal de no seguir el programa bilingüe aprovat pel Consell Escolar del centre [...].

Per altra banda, el Pla de Normalització Lingüística, una eina ben pensada per a l'extensió de l'ús del valencià més enllà de l'àmbit curricular, ha de ser objecte de seguiment per la Inspecció Educativa si es vol redreçar una situació que considerem molt insatisfactòria. A les zones castellanoparlants, molt pocs centres el fan. I a les zones valencianoparlants, en són molts els que no l'apliquen.

6. Darrerament, la mateixa Administració s'ha quedat al marge de la LOGSE pel que fa a l'ús del valencià en la relació amb els centres i amb la societat: senzillament, el valencià sembla que ha deixat de ser llengua oficial perquè s'usa ben poc. Aquesta actitud és generalitzable al conjunt del Consell; també a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, i molt especialment als usos lingüístics de la Presidència de la Generalitat. El Govern no té la voluntat de jugar un paper exemplificador, que afirmaria la cooficialitat i li donaria al valencià el prestigi que atorguen les institucions.

En conclusió, [...] tot i que les dades indiquen que hi ha demanda social, el que s'està fent des de la Generalitat permet que el valencià no sols no reba l'especial protecció estatutària, sinó que estiga condemnat a romandre ben lluny del tracte de que gaudeix l'altra llengua oficial. És especialment greu que els centres privats concertats configuren, de fet, una xarxa educativa al marge [...]. Malgrat el temps transcorregut des de l'aprovació de la LUEV, cada curs proliferen les queixes per no proveir els programes d'ensenyament bilingüe de professorat amb la necessària competència lingüística, la qual cosa provoca el seu desprestigi i conculca el dret de les famílies a rebre un ensenyament de qualitat quan la llengua elegida és el valencià. La demanda social, per tant, pot deixar de ser el motor de la normalització si no rep l'estímul polític i social que la retroalimente.

(Extracte de la comunicació presentada per l'STEPV-IV al Congrés Llengua, Societat i Ensenyament, Alacant 2000.)

Les dades

	CENTRES PÚBLICS I PRIVATS CONCERTATS		ALUMNAT	
	Primària	Secundària	Primària	Secundària
94/95	511	86	55.981	8.546
95/96	559	99	63.790	10.487
96/97	603	118	72.400	14.013
97/98	622	138	80.615	17.113
98/99	634	177	88.151	21.747
99/00	644	193	96.171	25.247
00/01	650	213	102.250	30.320

Curs 2000/01: Total alumnat d'Infantil i Primària: 363.638. Total de Secundària: 320.171. Total: 683.809. Font: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Generalitat Valenciana.

ció del nou sistema educatiu. Tanmateix, simultàniament, es promulgà una moratòria adreçada al professorat participant segons la qual tothom podia quedar exempt d'haver de tenir competència en valencià fins l'any 2005 en les zones valencianoparlants, i fins el 2011 en les castellanoparlants. Dels 17.000 mestres que es van adscriure aleshores (tots els que tenien un destí definitiu), un nombre indeterminat (perquè es va informar que l'Administració no ha donat mai) ho van fer a qualsevol lloc de qualsevol centre sense haver de demostrar que en saben, de valencià, tingueren o no la titulació pertinent. Però n'hi ha més.

Des d'aleshores, el mateix professorat que es va acollir a la moratòria, pot participar -i de fet ho fa- en els concursos de trasllats per obtenir una nova vacant de qualsevol centre en les mateixes condicions [...]. En conseqüència, tots els cursos hi ha un nombre indeterminat de mestres sense competència en valencià que arriben com a definitius a vacants de centres amb un programa bilingüe, bé siga un PIP, un PEV o un PIL. Afortunadament, el professorat actua, en general, amb un gran sentit de la responsabilitat.

Pel que fa a Secundària, és més senzill d'explicar la situació dels centres: moltes línies acabaran en